

Julblommor i Hong Kong.

Stockholm den 16 december 2017

Kära vänner!

I förra veckan lämnade jag vad som mest liknade svensk högsommar när den är som bäst för att landa i svensk midvinter när den är som mörkast. Några jämförelser mellan Hong Kong och Stockholm till den enes eller andres fördel behövs dock inte. Det är själva olikheten som gör livet så rikt och meningsfullt, i varje fall så länge vi tillhör den privilegierade del av världen som befinner sig på avstånd från de krig och katastrofer som plågar så ofattbart många människor runt vår jord.

Här i Sverige skingrar adventsljusstakarna och ljusslingorna det djupa decembermörkret, och i dessa dagar sprider dessutom Lucia med sitt följe ljus och glädje till många. Allt detta ger oss en påminnelse om att det verkligen finns mycket ljus i världen, men att vi behöver långt fler ljusbärare både nära och fjärran. I den skaran finns det sannerligen plats för var och en av oss.

Antisemitismen är en sådan aspekt av ondskans mörker som är ständigt aktuell, inte minst för en stiftelse som

arbetar för förståelse mellan judar och kristna. Under lång tid har vi bevittnat hur denna urgamla farsot utbrett sig även i Sverige, och under den senaste tiden har de verbala attackerna mot judar blivit alltmer hätska och övergått i våldsamma handlingar och attentat. Så har enbart under den senaste veckan exempelvis talkörer skanderat att judar ska massakreras och skjutas, synagogan i Göteborg och ett judiskt kapell i Malmö har utsatts för försök till mordbrand och där har även bombhot riktats mot judiska församlingen. Listan kan göras lång, och den växer hela tiden.

Reaktionerna har varierat från sorg och rädsla till indignation och vrede. Men en kommentar har ständigt återkommit från flera olika håll – ”vi är inte förvånade”. Det som nu sker har länge stått skrivet på väggen. Vi har länge hört om hur svenska judar och judiska institutioner utsätts för trakasserier och angrepp, och vetenskapligt grundade rapporter från Sverige och andra europeiska länder har gått i samma riktning – antisemitismen befinner sig i alarmerande tillväxt. Vittnesbördan har dock alltför ofta förtigits och bortförklarats, och ursäkterna har varit många. Att skylla på Israel och Mellanösternkonflikten är den i särklass vanligaste, och det verkar ibland som om många svävar på målet därför att de tror att kampen mot antisemitismen samtidigt skulle innebära ett ställningstagande för Israel i konflikten mellan israeler och palestinier. Och då kan de till och med försvara det omvända – att låta Israelkritiken få utgöra en legitim förevändning för judehat och ren antisemitism.

När jag skriver detta har jag dock även sett välbehövliga markeringar och uttalanden från statsministern och andra ledande politiker samt från ärkebiskopen och andra kyrkliga ledare. Allt sådant är givetvis välkommet och gott. Det har emellertid skett förr, och sedan har det åter blivit tyst. Men nu behöver vi se en sorts motsvarighet till *MeToo*-rörelsen när det gäller antisemitismen. De skarpa reaktioner vi upplever just nu får bara inte bli en episod.

Det kanske vanligaste mottot efter Förintelsen har varit ”Aldrig igen!” och länge trodde vi väl att vi skulle slippa se nazister marschera på våra gator eller bevittna en antisemitism som ger kusliga påminnelser om 30-talets Tyskland. ”Aldrig igen!” – det är dags att leva upp till den föresatsen här och nu, och den får inte avmattas. Ord, paroller och goda föresatser får inte ersätta konkret handling. Nu är det nog!

Förutsättningen är ett outröttligt arbete på många olika nivåer. På det utrymme som här står till mitt förfogande ska jag begränsa mig till det som är Jubileumsfondens särskilda uppgift. Jag vill då mana till en välbehövlig teologisk självrannsakan bland kyrkor och samfund i sin syn på judar och judendom. Där en invand ersättningsteologi fortsätter prägla tanke och förkunnelse är ingen större förändring att vänta annat än på ytan.

För den som vill veta lite mera om vad ersättningsteologi innebär eller vad vi kristna behöver lära oss om judendomen, har jag nu ett litet lästips. Det må uppfattas som förmätet att jag då hänvisar till en bok som jag själv skrivit. Men jag kan försäkra er att jag inte sitter på några höga hästar när jag gör den hänvisningen, för i långa stycken handlar boken om min egen

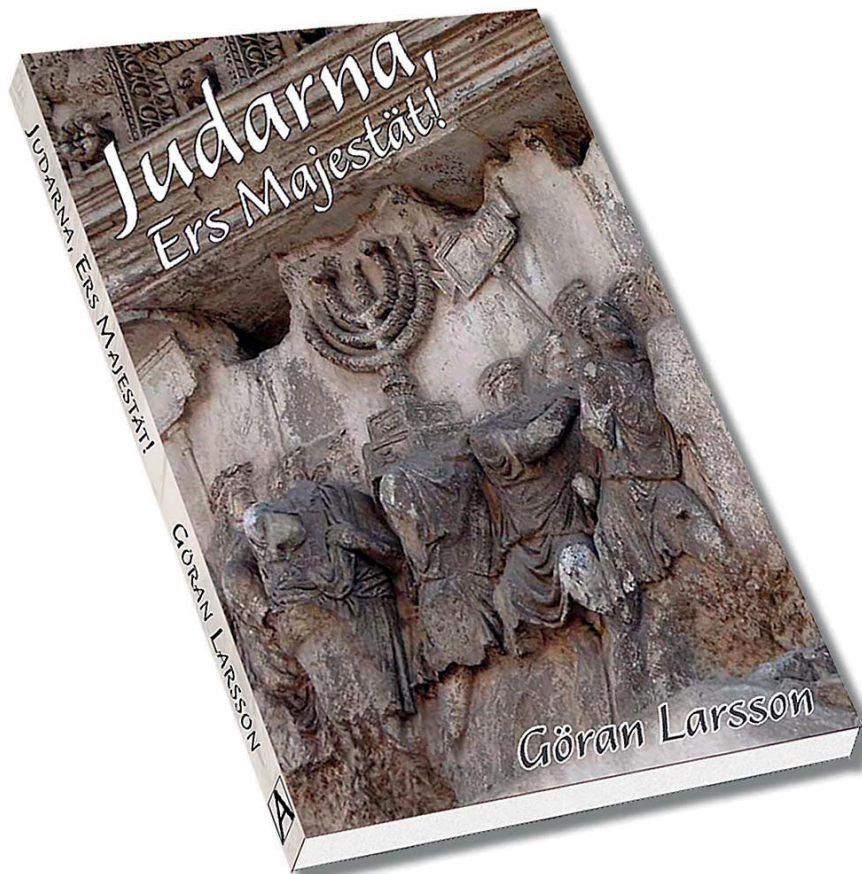
okunnighet och om vad jag själv behövde lära mig, när jag för första gången mötte judar av kött och blod och levande judendom för snart 46 år sedan. Så boken har jag skrivit som ett personligt vittnesbörd med tanke på dem som kanske skulle behöva göra samma upptäckter som jag själv fick göra under mina år som kristen i en judisk värld.

Det är ingen stor bok. När den kom ut för första gången för 30 år sedan var den bara ett litet häfte. Nu har jag reviderat och utvidgat det jag då skrev till en bok på drygt 120 sidor. Men titeln är densamma – **Judarna, Ers Majestät!** – och huvudinnehållet likaså. Så här presenterar jag bokens innehåll och syfte i förordet:

Läsaren bör vara medveten om att jag skriver personligt och skriver som kristen med andra kristna som främsta målgrupp, vilka kanske har en liknande bakgrund som jag själv hade när jag för första gången fick möta den judiska världen. När jag emellanåt använder uttrycket "vi kristna", innebär det givetvis inte att jag utesluter andra läsare, utan bara att jag påminner om det perspektiv som ligger till grund för det jag framför.

Min önskan är att boken på så vis inte bara ska hjälpa kristna att förstå judendomen bättre, utan också att judiska läsare ska få inblickar i kristen teologi, i synnerhet dess ursprung och utveckling i relation till det judiska folket. Kort sagt, huvudsyftet med boken är att klargöra var skiljetecknen och bindestrecken mellan judendom och kristendom går, så att vi placerar ut dem på rätt ställe.

Judisk-kristna relationer innebär inte att försöka finna en sorts minsta gemensamma nämnare. Att upptäcka, respektera och rentav uppskatta olikheterna och gränserna är lika viktigt som att kunna glädja sig över likheterna och allt vi har gemensamt. Boken vill belysa båda dessa sidor av relationen mellan judar och kristna för att den ska kunna byggas på hållbar grund och växa i god jord.

Boken hinner tyvärr inte komma ut före jul, men vi räknar med att den ska publiceras i mitten av januari. Liksom flera tidigare böcker utges den av Arcus förlag i Lund och blir nummer fem i serien Skrifter om judisk och kristen tro och tradition. Jag kommer att presentera boken på en sammankomst som ordnas av Samarbetsrådet för judar och kristna den 28 januari kl. 15 på Sensus, Torkel Knutssons gata 39 (T-bana Maria-torget), Stockholm.

Det går bra att beställa boken redan nu. Vi erbjuder den för 120 kronor plus porto, och vid beställning av minst fem exemplar blir priset 100 kronor per bok plus porto. Det går bra att maila, skriva eller ringa till vår bokdistributör, Lars-Åke Spånberger, Industrigatan 14, 112 46 Stockholm, larspa@bredband.net, tel. 073-038 38 48, så kommer önskat antal exemplar av boken så snart som möjligt. Givetvis går det också bra att beställa fondens övriga böcker hos honom.

Jag vill också meddela att Lars-Åke Spånberger valts till ordförande för Jubileumsfondens styrelse efter Bengt Doyle. Vi framför vårt varma tack till Bengt för allt arbete han ägnat åt vår verksamhet och är glada att han vill fortsätta som ledamot av styrelsen. Vi vill också hälsa en ny styrelsemedlem välkommen, Per-Henrik Petersson från Linköping. Han är ekonom och kommer säkert att berika styrelsen, inte minst genom denna yrkeserfarenhet.

I vårt nyhetsbrev för ett år sedan berättade vi om fondens beslut "att med tanke på de yngre ledigförklara ett eller flera stipendier som ska gå till sådana som på olika sätt vill fördjupa sig i relationen mellan judar och kristna. Det kan gälla bidrag till studier, ett bokprojekt eller möten som syftar till att skapa kunskap om och förståelse för Bibeln och dess folk." Som vi meddelade i nyhetsbrevet i juni, utlyser vi också för nästa år ett eller flera stipendier på totalt 30 000 kronor. Ansökningarna skickas till professor Jesper Svartvik, jesper.svartvik@ctr.lu.se. De ska innehålla en presentation av sökanden och av det projekt för vilket stipendiet söks. Totalt får hela ansökan omfatta maximalt tre A4-sidor. Ansökningstiden är utsträckt till den 15 januari 2018.

Den 29 och 30 januari ordnas åter ett *Bibel- och predikoforum* på Fjellstedtska skolan i Uppsala. Temat är "Att predika i fastan" och presenteras så här av direktorn, teol. dr Leif Nordentorm: *Vilken är fastans funktion, budskap och spiritualitet? Vilken roll har lidandet: vårt lidande och Kristi lidande? För några av söndagarna kommer vi också att se närmare på hur man i judisk tradition har predikat över texterna.* Anmälan ska göras före den 15 januari på hemsidan <http://www.fjellstedtska.se/?id=91>.

Jag vill också påminna om att Sonia Schlossman och jag leder en kunskapsresa till Rom 26 maj-3 juni. För närmare information och anmälningar kontakta Ulla Terling, tel. 070-497 89 78; ulla.terling@gmail.com eller sonia@romajudaica.nu.

Vår nästa kunskapsresa går till södra Italien under andra veckan i oktober. Då kommer vi att stifta bekantskap med en märklig historia av judisk och kristen närvaro på kända och okända platser. Mera information ges i kommande nyhetsbrev.

Så går ännu ett verksamhetsår mot sitt slut. I detta nyhetsbrev har vi påmint om behovet att mobilisera alla krafter mot antisemitismen. Vi hoppas och tror att vår lilla stiftelse kan ge ett viktigt bidrag i den kampen genom att särskilt belysa och bearbeta relationen mellan judar och kristna, eftersom de djupaste rötterna till antijudiskheten finns i nedärvda och inte sällan omedvetna kristna fördomar mot judarna. Vi är djupt tacksamma för att ni vill finnas med i vår vänskapskrets och för det stöd som gör det möjligt för oss att med glädje och tillförsikt se fram emot ännu ett års arbete.

Nu förkunnar ljusstakarna och adventsstjärnorna att julen står för dörren. Judarnas stora ljushögtid i december har dock redan börjat - Chanukka eller Tempelinvigningsfesten. Den inleds med att det första chanukkaljuset tändes i tisdags kväll och fortsätter tills ljusstakens samtliga åtta ljus brinner den 20 december.

Vi i Jubileumsfondens styrelse önskar alla och envar en ljus och glädjeric högtid, ett gott slut på detta gamla år och en riktigt god ingång i det nya!

Med varm hälsning,

Göran Larssons jubileumsfond för judisk-kristna relationer

Adress i Sverige: Sommarvägen 1, 177 61 Järfälla; tel. 0730-949504

E-postadress: goran.larsson@judiskkrstnarelationer.se

Hemsida: www.judiskkrstnarelationer.se

PlusGiro: 195 85 45-4; Bankgiro: 5374-4249

Bank: Nordea. Ibannummer: SE17 9500 0099 6042 1958 5454

BIC eller Swiftkod: NDEASESS